



# Actal pleit voor grondige herziening duurzaam inkopen bij overheid

Steven van Eijck, Actal: Geen onderzoek naar groene sector, maar beeld lijkt identiek

## Vertel eens iets meer over het onderzoek?

Actal heeft onderzoek gedaan naar de nalevingkosten in vier sectoren, te weten: catering, utiliteitsbouw, kantoormeubilair en transportdiensten. De belangrijkste conclusie was dat lasten erg hoog zijn én dat productcriteria innovatie en daarmee verduurzaming op langere termijn ontmoedigen. Bedrijven kunnen niet voorspellen in welke richtingen die aanpassingen gaan. Ook dit zet vaak een rem op investeringen in innovatie. Daarnaast blijkt dat criteria vaak een overlap vertonen met regels en dan zorgen voor extra rapportageverplichtingen zonder toegevoegde waarde.

De conclusie is dat je vraagtekens kunt zetten bij de effectiviteit van het instrument duurzaam inkopen. Verduurzaming in de verdere toekomst wordt mogelijk niet bereikt omdat het instrument innovatie ontmoedigt. Daarom adviseerde Actal om het instrument grondig te herzien.

## Klinkt als het onderuithalen van de zoveelste hobby van de linkse kerk?

Dat is een veel te politieke uitspraak, daar zijn wij niet van. Wij signaleren dat de samenleving duurzaamheid heel belangrijk vindt, en er zijn goede redenen voor de overheid om hier een rol op zich te nemen. Wij zien echter dat het geko-

zen instrument om het doel verduurzaming dichterbij te brengen, erg veel haken en ogen kent. Als je dat constateert, moet je de keuzen en de vormgeving van je beleidsinstrument heroverwegen.

## In hoeverre geldt het ook voor de groene sector?

Dat weten we niet, want daar hebben we geen onderzoek naar gedaan. Tijdens een bijeenkomst van de VHG in Houten kwamen wel veel signalen naar boven dat het instrument duurzaam inkopen ook in de groene sector veel regeldruk met zich meebrengt. En ook waren er ondernemers aanwezig die ernstige vraagtekens zetten bij de mate waarin duurzaam inkopen op langere termijn ook echt tot verduurzaming leidt. Maar tegelijkertijd vond men dat de bewustwording bij ondernemers door duurzaam inkopen wel sterk was toegenomen.

## Hoe is jullie rapport ontvangen?

Positief door bijvoorbeeld ondernemers en MKB-Nederland. Negatief vooral door organisaties die veel in het duurzaam-inkoopbeleid hebben geïnvesteerd. Een deel van de kritiek berust overigens op een misverstand. Wij adviseren niet om helemaal met het duurzaamheidsbeleid op te houden. Integendeel, we betogen juist dat verduurzaming te belangrijk is om op deze

Actal, het adviescollege dat de regeldruk voor burgers en bedrijven in de gaten houdt, heeft op verzoek van staatssecretaris Atsma (Infrastructuur en Milieu) de regeldruk onderzocht die samenhangt met duurzaam inkopen. Conclusie van dit onderzoek is dat de overheid haar beleid fundamenteel zou moeten wijzigen, omdat het beleid amper tot milieuwinst zou leiden, maar wel veel kosten met zich meebrengt. Ook is er in sommige branches sprake van overlap met criteria uit de reeds bestaande wet- en regelgeving. Het voormalige ministerie van VROM raamde in juni 2010 de administratieve lasten van duurzaam inkopen op maximaal 169 miljoen per jaar. Daar komt in de vier door Actal onderzochte sectoren ten minste eenzelfde bedrag aan andere vormen van regeldruk (inhoudelijke nalevingkosten) bij.

Auteur: Hein van Iersel

wijze met een zo gebrekkig beleidsinstrument te doen. Verduurzaming verdient beter. De ondernemersorganisaties VNO-NCW, MKB-Nederland en MVO-Nederland hebben staatssecretaris Atsma aangeboden om een plan van aanpak op te stellen die de kritiek van Actal wegneemt. Ik interpreteer dat maar als dat ze onze kritiek herkennen en er iets aan willen doen zodat het beleid van duurzaam inkopen effectiever én lastenluser wordt.

## En wat gaan we nu doen?

De bal ligt nu bij de ondernemers. Zij kunnen voorstellen doen om het beleid effectiever te maken. Zorg daarbij dat je als overheid duidelijk aangeeft wat je op termijn wilt bereiken, bijvoorbeeld voor wat betreft CO<sub>2</sub>-uitstoot. Belangrijk is ook een verdere professionalisering van de inkoop. In al onze gesprekken, ook met inkopers van Rijk en gemeenten, blijkt dat inkopers de productcriteria als afvinklijstjes gebruiken. Dat is slecht voor innovatie én daarmee voor verduurzaming op lange termijn. Praktisch is een register waarin je als overheid bijhoudt welke producten als "duurzaam" kunnen worden aangemerkt. Bedrijven hoeven dan niet keer op keer aan te tonen dat hun producten aan de duurzaamheidscriteria voldoen.